

Сценарій Великоднього свята для учнів початкової школи.

ХРИСТОС ВОСКРЕС — РАДІЙТЕ, ЛЮДИ!

*Р. Дзюра,
Великоомелянський НВК «Школа-гімназія»
Рівненської області*

Після співання веснянки в зал (чи клас) заходять діти хором «змієюю», доходять до своїх місць і зупиняються перед стільчиками. Передній план зала імітує інтер'єр української хати (піч, стіл), задній — лісову галявину. Можна використати лише деякі елементи.

Ведуча.

Весна — це сонця перемога!
У Великодній світлий час
Ми наближаємось до Бога,
Бог наближається до нас!
Горять свічки, блищать ікони,
Земля в молитві. До небес
«Христос воскрес» — лунають дзвони
І спів «Воістину воскрес»!
Звучать дзвони.

Ось і прийшла весна до нас, а з нею й велике свято, що символізує пробудження та воскресіння природи, життя й надії, — свято Воскресіння.

На передній план виходять діти.

1-а дитина.

Великдень — свято навесні.
Веселий гомін у шпаківнях,
Прозоре небо, дні ясні,
Птахи вже повернулись з півдня.

2-а дитина.

До нас в кімнату залюбки
Веселий промінь лине:
На вишивані рушники,
На стіл, на білу скатертину.

3-я дитина.

На паски, пишні ти пухкі,
На їх брилі молочно-білі,
На паростки вівса легкі,
Де крашанки лежать в тарілі.

4-а дитина.

Великдень... Все до небес
Сьогодні тут, у нашім домі.
Вітаємось: «Христос воскрес!»
Заходьте, друзі і знайомі!».

Звучить пісня «Христос воскрес» (одна із запропонованих). Діти сідають на місця.

У зал вбігає хлопчик із вербовою різочкою в руці, оббігає дітей і дорослих зі словами: «Вербка б'є, не я б'ю, за тиждень —

Великдень».

Ведуча. Хто ти?

Хлопчик. Я — весняний Вістунець, прийшов сповістити, щоб увесь хрещений люд готувався до найкращого свята весни — Великодня.

Ведуча. А чого ж ти нас б'єш?

Вістунець. Хіба це я? Це свячена вербиця, вона має свій день — Вербну Неділю.

Навесні, як тільки пригріє сонечко, верба першою прокидається, її пухнасті котики будять усіх до роботи: «Вставайте, вставайте, наступив Білий тиждень! — гукають вони. — Час веснувати, час орати й сіяти!». Тож і ви не зволькайте, бо «Не я б'ю, верба б'є».

Вістунець легенько б'є гітей і вибігає із зала. Із-за печі з'являються хлопчики й починають імітувати якусь роботу.

Ведуча. Ой, а це в нас що за гості? Хто ви і звідки прийшли?

Хлопчики-«Пухнастики»

1-й. Ми — вербові котики.

2-й. Нас послала мати — Вербна вперлась до Великодня.

3-й. Адже в чистий четвер треба гарно прибрати свою хатку, щоб усе було вимите, гарне, щоб хата була, як у віночку.

Продовжують працювати під музику веснянки. Біля печі стоїть миска. Один з Пухнастиків бере її та ставить на стіл. Потім уважно оглядає все навколо й захоплено каже: «Як чисто, як гарно! Тепер можна й паски пекти. Гайда до мене всі!».

Хлопчики імітують, ніби місять тісто, накладають його у формочки, вимащують один одного борошном, «саджать» форми в піч зі словами: «Хай печуться».

Ведуча. Поки паски печуться, наші діти розкажуть вірші, які вони вивчили.

Діти декламують вірші на тему Великодня.

Ой, як смачно пахне! Може, ваші пасочки вже готові?

Пухнастики виймають «паски» з печі, сперечаються: «Моя краща», «Ні, моя краща», «А моя рум'яніша», «А моя пахучіша», «А моя із сиром і родзинками».

Ведуча. Тихо, котики-Пухнастики, гріх напередодні такого свята сперечатись. А пасочки всім удалися на славу. Може, дасте покуштувати?

Чути калатання.

Пухнастики. Ні, чуєш? Це діти, калатаючи, сповіщають, що сьогодні — Страсна п'ятниця, з церкви виносять Плащаницю. У цей день годиться їсти тільки пісне, й навіть дзвони сьогодні мовчать.

У залі гасне світло, у «вікні» хатинки запалюють свічку. У залі вмикається світло, за столом сидить дівчинка, імітує, ніби розмальовує писанку. Пухнастики в цей час стоять біля печі.

Дівчинка (може заспівати одну із запропонованих пісень, а може казати віршем).

Ой, малює Одарочка

Писанки червоні,

І біжать до неї взори:

Півні, зорі, коні.

Кожне просить на писанці

Його написати,

Кожне хоче звеличати

Господнє свято.

Кожне каже: «На писанці

Я вже не віднині,

Мене здавна так писали

У нас в Україні».

Подумала Одарочка,

Сіла за роботу,

Вже всі узори на писанці

у Велику суботу.

Під спокійну музику продовжує малювати. Пухнастики тихо розмовляють один з одним.

1-й. Треба допомогти дівчинці, аби наробити писанок і крашанок повний кошик.

2-й. Так, адже такий давній звичай, щоби на Великдень кожний, христосуючись, дарував своїм друзям і рідним писанку.

Підходять до столу, стають у коло й теж розмальовують яєчка. Дівчинка позіхає, тріє очі.

Ведуча. Бачу, наша Одарочка втомилася, хоче вже спати. Але в ніч на Великдень не годиться спати. Адже цієї ночі воскрес Ісус Христос. Десь у полі, на старій козацькій могилі, парубки запалять велике багаття, і в кожній хаті теж буде горіти світло, щоби освічувати Христу шлях до нашої України.

Пухнастики підносять ведучій зібраний до освячення кошик.

Ведуча. Ось наші помічники — Пухнастики вже й кошик до освячення зібрали. А у вашому домі це зробить бабуся чи мама, покладе в той кошик пасочки, писанки, ковбаску, сир, зелену цибульку й понесе його в церкву святити. А там людей — видимо-невидимо, і всі такі ошатні, такі святочні. І раптом ударять дзвони й над усім світом розіллється стоголосою хвилею: «Христос Воскрес! Воістину воскрес!»

Лунають дзвони (у записі).

Дитина.

На дзвіниці дзвони дзвонять

Великодні, голосні,

Всюди втіха, всюди гомін,

Всюди радісні пісні.

Звучить пісня «Радійте всі». Діти сідають.

Ведуча. Після Божої служби біля церкви зібрались діти. Вони вихвалялися своїм новим одягом, який обов'язково справляли батьки дітям до Великодня. А ще... От, що робили діти і що було потім, ми зараз побачимо.

ПРИГОДИ ПИСАНКИ

Виходять три дівчинки з писанками в руках.

1-а. Нумо, поцокаймося писанками, чия найміцніша?

Дівчатка цокаються.

Дівчинка Орися. Ага, моя писанка всі ваші побила! Бачите, яка вона гарна й міцна!

2-а дівчинка. Подумаєш... Дівчата, ходімо гагілки водити, а писанку свою ти, Орисю, тут, у травичку поклади, куди вона дінеться?

Орися кладе писанку, і дівчатка, сміючись, вибігають.

Звучить таємнича музика. Писанка «оживає».

Писанка (ображено). Пішли. Залишили мене одну... Ну то піду і я собі, покочуся, світ білий подивлюся.

Писанка котиться по тій частині зала, яка імітує лісову галявину.

Ведуча. Та й покотилась писанка через стежку та й церковним подвір'ям, і дорогою та далеко в гай... А там так гарно: птахи співають, квіти із трав виглядають. Аж дивиться Писанка — скаже сиренький Зайчик.

Зайчик. Ти хто така будеш, красна паняночко?

Писанка. А ти хто такий, сирій і вухатий?

Зайчик. Я — Зайчик-Побігайчик, лісом стрибаю, у город по капусту забігаю, від лиса та вовка тікаю.

Писанка. А я — Великодня Писанка. Бачиш, яка я гарна!

Зайчик. Дуже ти мені подобаєшся. Давай разом мандрувати!

Писанка. Ото! Хіба ти мені рівня? Та я всі писанки Орисиних подруг побила! Куди тобі до мене!

Зайчик. Дуже прошу — ходи зі мною, лугом та бором, та зеленою травою...

Писанка. Не хочу й не піду!

Ведуча. Зажурився Зайчик, заплакав та й посакавав, а Писанка далі покотилась. Котиться вона лісом, а назустріч їй Курчатко.

Курчатко. Ти хто така будеш, красна паняночко?

Писанка. А ти хто, таке жовте, мале і неповоротке?

Курчатко. Я — Курчатко. Загубилося в мамі-Квочки, лісом блукаю, друзів шукаю. Будь мені подругою.

Писанка. А я — Великодня Писанка. Бачиш, яка я гарна!

Курчатко. Дуже ти мені подобаєшся. Ти мені, мабуть, і ріднею доводишся. Давай будемо разом мандрувати!

Писанка. Ото! Хіба ти мені рівня? Та я всі писанки Орисиних подруг побіла! Куди тобі до мене!

Курчатко. Дуже тебе прошу — ходи зі мною лугом і бором, і зеленою травою.

Писанка. Не хочу й не піду!

Ведуча. Заплакало курчатко, пішло. А писанка далі покотилась. Аж закотилась на лісову галявину, де паслось Ягнятко, біленьке й кучеряве.

Ягнятко. Ти хто така будеш, красна панянка?

Писанка. А ти хто таке — вухате та коструbate?

Ягнятко. Я — Ягнятко, вийшло поскубати свіжої травички та друзів собі пошукати.

Писанка. А я — Великодня Писанка. Бачиш, яка я гарна!

Ягнятко. Так ти мені подобаєшся! Давай разом гуляти.

Писанка. Еге ж! Хіба ти мені рівня? Та я всі писанки Орисиних подруг побіла! Куди тобі до мене!

Ягнятко. Ти справді гарна, але разом нам веселіше буде! Ходімо!

Писанка. Не хочу й не піду!

Ведуча. Похнюпилось ягня, геть пішло. А писанка покотилась далі. Усі в лісі — і птахи, і квіти — дивуються: що це за панянка, барвиста, мов веселка, лісом мандрує? А писанка щоразу більше та більше від гордощів надувається та собою милується. Аж раптом зачепилась за камінчик і прямо в ямку впала, що її колись лисиця для своїх лисенят викопала. Не розбилась, бо ж найміцніша була, але вилізти з ямки ніяк не може. Що лиш спробує — то знов на саме дно скотиться. Стала тоді вона гірко плакати.

Писанка. Ой, бідна я, бідна! Ніхто мене не чує, ніхто не порятує! От якби був зі мною Зайчик-Побігайчик чи Курчатко маленьке чи Ягнятко біленьке! Вони б мене з біди порятували! Ой-ой-ой!

Ведуча. Почув той плач Зайчик-Побігайчик, прибіг, побачив, у яку біду потрапила бідна Писанка, покликав Курчатко та Ягнятко. Стали вони разом гукати, може, хто почує, прийде Писанку визволяти.

Усі. Гей, гу-гу!

Ведуча. Почули їх Орися з подругами, прибігли та й урятували Писанку. А тоді всі разом узялися за руки й завели веснянку.

Усі гійові особи водять коло та співають яку-небудь веснянку. Після цього кланяються й сідають на місця.

Ведуча. Такі веснянки та гаївки виводила молодь біля церков аж до вечора. Коли ж молодь сідала відпочити, діти ставали їм на зміну, теж співали, а більше любили у весняні ігри грати. Ось, наприклад, у гру «Мак».

Діти грають у «Мак» або в іншу гру за вибором учителя.

Хтось із дітей кричить: А давайте в «Голубку» грати!

Хтось із хлопчиків вигукує: А хто зі мною позмагається в діставанні писанки?

Дівчинка.

Одягнуся у Великдень
В вишиту сорочку,
У червону спідничку,
Ще й коралі на шнурочку,
Візьму пару за ручку
Й звеселюся у таночку.
Виконується український танець.
Усі підводяться з місць.

Ведуча.

Христос воскрес!
Радійте, люди!
Хай між вами зла не буде!
Хай цвіте любов всебожа —
Чиста, мила, як цвіт-рожа,
Бо любов прийшла з небес!
Усі. Христос воскрес! Христос воскрес!

Ведуча ще раз вітає присутніх зі святом, дякує за увагу, роздає дітям великодні гостинці.

Догатки

Правила гри «Дістань яйце»

Атрибути — дерев'яна писанка та хустка.

Грають кілька гравців, переважно хлопчики. Один із гравців кладе писанку на землю біля ніг і відраховує від неї десять кроків у будь-якому напрямку. Там йому зав'язують очі, крутять навколо себе три рази. Після цього гравець повинен зробити ті ж самі десять кроків у напрямку до писанки, де, на його думку, вона повинна лежати. Йому розв'язують очі, і хлопчик повинен дістати писанку, не відриваючи ніг від землі. Якщо дістав — продовжує грати, якщо ні — вибуває із гри або отримує якесь інше покарання.

Якщо гра відбувається на вулиці, а не у приміщенні, то дістати яйце буває справді дуже важко, тому що під час обертів навколо себе дитина втрачає орієнтацію й може піти в зовсім інший бік, протилежний тому місцю, де лежить яйце. У цьому й «родзинка» гри.

Інші ігри з великодніми яйцями, які можна використати у виставі чи на уроці

Катання яєць. На рівному місці встановлюють дерев'яний або картонний «каток», навколо нього розкладають крашанки, писанки, іграшки, тістечка тощо. Гравці підходять по черзі до «катка» й котять своє великоднє яйце. Те, чого те яйце торкнулося, стає призом для гравця.

На рівному місці встановлюють стілець і малюють навколо нього коло. Гравці по черзі сідають на стілець і намагаються прокотити яйце точно по колу навколо себе. Виграє той, хто зробить це найшвидше й найточніше. Про приз домовляються наперед.

За допомогою прутиків намічають ворота шириною близько двох звичайних кроків, старт недалеко, за один крок від воріт. Гравці викладають яйця на старт і за командою спрямовують їх у ворота. Чие яйце прокотиться якнайдалі — той і виграв.

Трое-четверо гравців розкручують кожний своє великоднє яйце. Чие буде крутитись довше — той і виграв.

Купса (грають хлопчики). Перед грою треба попередньо вивчити пісню:

Ходить Купса по риночку
Та й купує писаночку.
Купса-Купса уродливий,
Купса-Купса чорнобривий,
Купса-Купса, будеш мати,
Що дівчині дарувати.

На якесь підвищення (невисокий пенек чи табуретку) покласти крашанку (краще дерев'яну). Діти ходять навколо нього та співають пісню. На останньому слові «дарувати» треба вхопити яйце. Хто зробить це першим — той виграв. А хто вихопить яйце раніше — той виходить із гри.

Гра «Голубка»

Діти стають у коло, попередньо обравши «голубку» — дівчинку чи хлопчика. Дитина стоїть у центрі кола. Гравці рухаються по колу, співаючи пісню:

Ми Голубку уловили,
Всі довкола обступили,
Ти, Голубко, чого тужиш?
Вибирай ся, кого любиш
(з ким ти дружиш).

Ведучий вибирає пару (дівчинка — хлопця, хлопчик — дівчинку), і вони продовжують рухатися, співаючи пісню, у зворотному напрямку. Кожного разу пару вибирає той, хто новим стає в середину кола. Гра триває доти, доки не залишиться один учасник, який стає новою «Голубкою».